

KÚRIA

Bfv.II.638/2013/10.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év november hó 14. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Törvényszék 1.B.497/2011/43. számú, illetőleg a Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.63/2012/10. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 7.620 (hétezer-hatszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Veszprémi Törvényszék a 2012. június 20. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 1.B.497/2011/43. számú ítéletében két terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett a II. rendű terhelt bűnösségét rablás büntettségében [1978. évi IV. tv. - a továbbiakban: korábbi Btk. - 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], társtettesként elkövetett magánlaksértés büntettségében [korábbi Btk. 176. § (2) bekezdés a) pont] és társtettesként elkövetett lopás vétségében [korábbi Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) pont] állapította meg. Ezért őt mint

különös visszaesőt 8 év fegyházbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megszüntette az Ajkai Városi Bíróság Bk.78/2009/2. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés végrehajtása során engedélyezett feltételes szabadságot és a terheltet kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből.

Az ügyész, a terhelt és védője által bejelentett fellebbezés alapján eljárva a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság, a 2013. március 12. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott Bf.63/2012/10. számú ítéletében a Veszprémi Törvényszék ítéletét II. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatta meg, hogy rablási cselekményét a korábbi Btk. 321. §-ának (1) bekezdése szerint minősítette és a szabadságvesztése végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróságként eljáró Veszprémi Törvényszék ítéletében rögzített tényállás szerint a terheltek hajléktalan típusú életformát folytattak. Az I. rendű terhelt a városrészben egy elhagyott bakterházban, míg a II. rendű terhelt az ingatlanon, egy pincében húzta meg magát.

A terheltek hosszabb ideje haveri viszonyban voltak. Szabadidejük jelentősebb részét együtt töltötték. Munkahellyel, rendszeres jövedelemmel nem rendelkeztek. Folyamatosan megélhetési problémáik voltak. Rendszeres, napi szinten italozó életmódot folytattak, amely I. rendű terheltnél krónikus alkoholizmusba torkolt.

Terheltek esetenként alkalmi munkákból, színesfémgyűjtésből, vasazásból, jellemzően azonban vagyon elleni bűncselekmények sorozatos elkövetéséből tartották fenn magukat, amelyeket általában együtt követtek el.

2010. július 15. napján a délelőtti óráktól kezdve az egész nap folyamán terheltek kocsmáról-kocsmaára járva szeszes italt fogyasztottak, mivel az I. rendű terhelt vagyon elleni bűncselekmények útján szerzett némi jövedelmet, és a II. rendű terhelt is színesfémeket értékesített aznap délelőtt, amelyből 6.000 forintot tett szert. A Sörözőben már mindkét terhelt erősen ittas állapotba került. Végül a II. rendű terhelt úgy döntött, hogy hazamegy, így a terheltek 19.00 óra körüli időben elváltak egymástól.

I. rendű terhelt tovább folytatta az italozást. 22.30-23.00 óra közötti időben ismételten betért a Büfébe, ahol egy üveg kólát fogyasztott el, majd még éjjél előtt felkereste a tartózkodási helyéül szolgáló pincében részegen alvó II. rendű terheltet, akinek felvetette, hogy jön a hétvége, mindenféleképpen pénzre van szüksége. Ehhez kérte a II. rendű terhelt közreműködését.

A II. rendű terhelt beleegyezett abba, hogy I. rendű terhelttel tart. 2010. július 16. napján 00.15 perc körüli időben a terheltek betértek a Pizzériába, ahol hozzávetőlegesen 01.45 percig tartózkodtak, és ezalatt 1-1 sört fogyasztottak el.

1.

Az I. rendű terhelt - mivel pénze az egész napi italozás miatt szinte teljesen elfogyott - a II. rendű terhelttel megosztott terve szerint vascsöveket kívánt a régi hőközpont területéről eltulajdonítani, majd értékesíteni, amelyek elszállításához kerékpárra lett volna szükség. Az I. rendű terhelt azt is közölte társával, hogy már kinézett egy helyet, ahonnan kerékpárt lehetne szerezni, mégpedig a Presszótól nem messze lévő helyről, ingatlanból.

Az I. rendű terhelt tervének kivitelezésébe az ugyancsak erős pénzszűkében lévő II. rendű terhelt beleegyezett. A szórakozóhelyen közösen elhatározták, hogy elmennek, és az I. rendű terhelt által a hőközpont területéről egy bokros részre már kidobált vascsövek könnyebb mozgathatósága és értékesíthetősége érdekében eltulajdonítják a kiszemelt kerékpárt.

Arra tekintettel, hogy az utcában az I. rendű terhelt ismeretei szerint több ingatlannál is kutyát tartottak, és a házak ablakai is jelentősebb számban erre a területre nyíltak, az I. rendűn terhelt azt javasolta, hogy a rendőrség utcája felől, a sértett a házának udvarába bemászva, utóbbi ingatlanon keresztül közelítsék meg a kerékpár feltalálási helye szerinti szomszédos ingatlant, nehogy a kutyák a lakókat felébresszék, és cselekményüket biztonságosabban végre tudják hajtani.

A terheltek a zárt, 1,9 méter magas vaskapun átmászva az ingatlan udvarába bemásztak. A telken áthaladva a hátsó kertszomszédhoz értek, ahol egy drótfonatú kerítésen is átmászva jutottak be az ingatlanra, amelynek nyitott fatárolójából eltulajdonították a sértett, 10.000 forint értékű kerékpárját. Az I. rendű terhelt kerítésen keresztül átadta az időközben a ingatlan udvarába visszamászó és ott várakozó II. rendű terheltnak, majd ő is visszamászott a megközelítésre használt telekre. A kerékpárt ezután a II. rendű terhelt az ingatlan vaskapujának támasztotta belülről.

2.

Az I. rendű és a II. rendű terheltek a kerékpár eltulajdonítása, és annak a kapu felé vitele során megbizonyosodtak arról, hogy a sértett házának ajtaja tárva-nyitva áll, ahonnan erősen horkolást hallottak. Ekkor a terheltek - I. rendű terhelt azon felvetésére, miszerint menjenek be és nézzenek körül, mert neki mindenféleképpen pénzre van szüksége - a kapu felé haladtukban elhatározták, hogy bemennek a teljesen sötét házba pénzt és egyéb értékeket eltulajdonítani.

A sértett házának nyitott bejárati ajtaján keresztül az előtérbe elsőként I. rendű terhelt hatolt be, majd az előtérből nyíló előszobában kezdte a kutatást, miközben II. rendű terhelt követte.

I. rendű terhelt az előszobából balra nyíló konyhában folytatta teljes sötétségben az értékek utáni keresgélést. Eközben II. rendű terhelt öngyújtójával világítva előbb az előszobában kutatott, átnézve a falon lógó ruhákat, utóbb pedig a bútorok fiókjainak tartalmát. A terheltek 15-20 percen át sötétben kutattak.

A II. rendű terhelttel szemben teljes sötétségben botorkáló I. rendű terhelt a kutatás közben zajt csapott a konyhában, amelyre - a konyhában, az előszoba felőli falhoz tolt ágyon alvó - a sértett felébredt. Felocsúdva ijedtségében egy nagy ordítást hallatott, majd felkapcsolta a villanyt és felháborodottan vont a felelősségre I. rendű terhelten, miközben igyekezett az ágyból kikelve távozásra bírni a betolakodót.

A sértett hangjára, illetőleg a villany felkapcsolására az előszobából a II. rendű terhelt is a konyhába lépett. A sértett által kapcsolt lámpa fényében az I. rendű terhelt azonnal ráismert az általa korábban, a városrészből látásból jól ismert sértettre. Attól való félelmében, hogy a sértett is felismerte őt, az ágyról féloldalasán felkelni kívánó sértett fejét és oldalát is több alkalommal, ököllel megütötte, míg végül sikerült az idős embert viasszaszorítania az ágyra. Ott hasra fordította. Az arcát belenyomva a párnába megfenyegette, hogy fel ne merjen nézni, közben pedig egy plédet is rádobott a fejére. A sértett azonban nem törődött bele az ágyon történő leszorításába és továbbra is fel akart kelni. Megkísérelte fekvőtámasszerűen felnyomni magát, az I. rendű terhelt azonban a felsőtestén, deréktáján rátérdelt oly módon, hogy a jobb lába a földön volt, és csak a bal lábával nehezedett a sértett felsőtestére. Jobb kezével a nyaka alatt, a vállainál nyomta vissza, míg a bal kezével ütötte, közben ordítozott vele, hogy maradjon nyugton, nem bántják, csak kicsit körülnéznek. Erre a sértett már nem tudott reagálni, mert a feje bele volt nyomódva az ágyneműbe, és a lábszárai kivételével egy pléd takarta be teljesen. A rajta térdelő I. rendű terhelt részint azzal volt elfoglalva, hogy a felismerését megakadályozandó a sértettre borított takarót, illetőleg függönyt igyekezett úgy eligazítani rajta, hogy ne lásson ki alóla.

Három-négy perces, változó intenzitású küzdelem árán - amelynek során a minduntalan a felkeléssel próbálkozó sértettet az I. rendű terhelt sorozatosan visszanyomta az ágyra, illetőleg ezzel párhuzamosan ütötte is őt - sikerült a sértettet az ágyára leszorítva ebben a helyzetében rögzíteni. Mindeközben a fentieket kihasználva a II. rendű terhelt az egész házat bejárva pénz után

kutatott, előbb a konyhából nyíló szobában, majd a belső szobában is. Miután egyik helyen sem talált számottevő értéket, visszatért a konyhába, ahol időközben az I. rendű terhelt a leszorított sértettet folyamatosan szidta és fenyegette, hogy „a kurva anyádat vén geci, megdöglesz, ha nem adod oda a pénzt!”. A sértetten továbbra is bal lábbal térdelő helyzetben, tőle jobbra helyezkedve a jobb kezével nyomta le a fejét. Bal kezével folyamatosan ütlegette és követelte a pénzt, amire a sértett azt közölte, hogy a pénze az udvaron hagyott biciklijében, egy fehér övtáskában van.

Az I. rendű terhelt utasítása alapján II. rendű terhelt kiment az udvarra, meg is találta a sértett kerékpárját, azon azonban sem táska, sem pénz nem volt, csak egy üres szatyor. Ekkor a sértett azt közölte, hogy a kerti kút mellett lévő másik biciklijén van a pénz, amire II. rendű terhelt ismét kiment az udvara. Körbejárta a házat, és meg is találta a másik kerékpárt, érték azonban azon sem volt.

A házba visszatérve, a továbbra is a sértetten térdelő I. rendű terhelt - a sértett közlései alapján - a házban további helyeket is megjelölt, hogy hol kutasson. Ennek nyomán a II. rendű terhelt a konyhában lévő szekrény fiókjait, majd az egyik szobának a szekrényét, később a konyhából nyíló szobában lévő szekrényt is átkutatta, de eredménytelenül.

A sértettől élet elleni fenyegetésekkel kicsikart információk ellenőrzése során a társát utasító I. rendű terhelt a sértett félrevezetése érdekében a II. rendű terheltet folyamatosan D-nek szólította, és valótlannul az induló f-i vonatra utalt, hogy azt el kell érniük.

Az addigi kutatás eredménytelensége miatt a konyhába visszatérő II. rendű terheltet I. rendű terhelt arra utasította, hogy cseréljenek helyet. Leszállt a sértettől és a házban értékek után kezdett kutatni. Eközben a II. rendű terhelt a konyhában a sértett mellé ült az ágyra, és nyugalomra, az ellenállással való felhagyásra utasította a sértettet.

I. rendű terhelt a kutatása során bejárta a házat, mintegy negyed órát maradt távol. Közben a sértett ismételten fel akart kelni az ágyról, de a II. rendű terhelt a nyakszirtjénél megfogva visszanyomta, utasítva, hogy feküdjön vissza.

Az eredménytelen kutatásból visszatérő I. rendű terhelt idegesen és ordítózva követelte a sértettől, hogy ne hazudjon, árulja el, hol tartja a pénzét, mire a sértett azt közölte, ha nincs a biciklin, akkor az előszobában, az ajtó mellett levő fehér szatyorban kell lenni a pénznek. Ennek ellenőrzésére I. rendű terhelt ekkor is II. rendű terheltet küldte el, aki azonban az előszobában sem találta a

pénzt.

A korábbi kutatás során I. rendű terhelt a kamrában talált egy összesen 1.000 forint értékű, 5 literes, borral töltött kannát, amelyet átadott a II. rendű terheltnek, aki a bort az ingatlan vaskapujához vitte, és az eltulajdonított kerékpárhoz támasztotta.

Mire a II. rendű terhelt az előszobából a konyhába visszatért, I. rendű terhelt kezében volt egy, a konyhában talált 22,1 cm hosszú, 12,6 cm pengehosszúságú és 1,9 cm legnagyobb pengeszélességű kés. Azzal a sértettet a II. rendű terhelt jelenlétében fenyegette oly módon, hogy az ismételten az ágyból való felkeléssel próbálkozó, magát fektében felnyomó sértett mellé, illetőleg magára a sértettre térdelt jobb lábával, bal lábát lelógatta az ágyról, jobb kezével nyomta le a sértettet a nyaka alatt, a bal kezében tartott kést pedig a sértett nyakához szorította. Mindeközben azzal fenyegette, „Megdöglesz, ha nem mondd meg, hol a pénzed!”, illetőleg azt is közölte, hogy nem először csinálják ezt, és meg fogják ölni, ha nem adja elő a pénzét.

A fentiek ellenére a sértett továbbra is ragaszkodott ahhoz, hogy a pénzének a kerékpárján kell lennie, ha nincs ott, akkor biztosan megelőzték őket.

A fentiek, valamint a ráterített függönyön lévő vérnyom alapján a sértett vérző sérüléseit észlelve a II. rendű terhelt - aki a kutatás eredménytelensége miatt már korábban is többször próbálta rávenni I. rendű terheltet a távozásra, mondván, hogy tűnjenek el onnan, a sértettnek úgyszincs pénze - közölte I. rendű terhelttel, hogy „Én itt se vagyok, jössz-nem jössz?!”. II. rendű terhelt azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a sértettnek van pénze, és ő azt akkor is megtalálja, neki azonban nem fog adni belőle.

A sértettet az I. rendű terhelt részéről érő bántalmazás elfajulását látva II. rendű terhelt I. rendű terheltet a konyhában hagyta a továbbra is ágyra leszorított sértettel és a helyszínről eltávozott. Az eltulajdonított kerékpárt és a bort az utcára kidobta. A kerékpárra felülve elindult tartózkodási helye felé, miközben a kanna füle leszakadt, így azt menet közben eldobta. Hazaérve, a pincében feküdt aludni.

A pénzének előadására, illetőleg rejtekhelyének felfedésére irányuló késes fenyegetőzés és bántalmazás során I. rendű terhelt a sértetti ellenállás leküzdése és az értékei feltalálási helyének közlése érdekében a sértettet a bal vállán, a mellkasa hátsó részén és a jobb comb alsó részén, a térdízület környezetében három helyen megszúrta a ráterített függönyön keresztül, majd a kést a szúrások leadását követően nyelével beleállította a kredencen talált folyadékkal teli edénybe.

I. rendű terhelt a fenti szűrésokat a sértett ágyra történt leszorításának folyamatában, pontosan meg nem állapítható sorrendben, időpontokban és időintervallumok között adta le. A sértett bal vállát ért szűrást még abban az időszakban ejtette, amikor a sértettől származó információk alapján, a szóbeli közvetítése nyomán II. rendű terhelt lakás szerte a sértett értékei után kutatott. A többi szűrés leadásával összefüggésben nem állapítható meg, hogy azok az I. rendű terhelt részéről a II. rendű terhelt jelenlétében, illetőleg az ingatlanon tartózkodása időszakában érték-e a sértettet.

Nem állapítható meg, hogy II. rendű terhelt az I. rendű terhelt által leadott késszűrésok bármelyikét észlelte volna.

A II. rendű terhelt ingatlanról történt távozását követően az I. rendű terhelt a helyszínen még nápolyit és joghurtot fogyasztott, majd a társa távozását követően mintegy 20-30 perccel, 04.00 óra körüli időben maga is elhagyta a sértett ingatlanát. A tartózkodási helyére ment, és ott az udvaron, a fűben fekvé töltötte az éjszakát. Utóbb annyit közölt II. rendű terhelttel, hogy kicsit megbökdöste az öreget, mert ficáinkolt.

Miután az I. rendű terhelt a sértettet magára hagyta, a sértett - összeszedve erejét - az utcára ment segítséget hívni. Hajnali 04.05-04.08 óra közötti időben H E-t szólította meg az újságlerakat ajtajában, akinek röviden elmondta, hogy mi történt vele, majd leült az épület elé. H E motorral a mintegy 100 méterre található rendőrségre ment segítséget hívni, ahol 04.11 órakor tette meg a bejelentését a történteokról.

A rendőrkapitányság ügyeletese által 04.15 órakor értesített rendőrrjárór tagjai 04.20 óra előtti időben még tudtak beszélni a sértettel, akit a kiérkező mentő az ajkai kórházba szállított, ahol a szakszerű orvosi beavatkozás ellenére 04.52 órakor elhalálozott.

A sértett a bántalmazása során a bal vállon, a talpsíktól mért 148 cm távolságban, 1,5 cm-es éles szélű folytonosságmegszakadást, a háton a talpsíktól 145 cm magasságban, a középvnaltól 2 cm-re jobbra 21 mm-es, éles szélű folytonosság-megszakadást, a jobb comb hajlító felszínén, a talpsíktól mért 56 és 58,5 cm között háromszög alakú éles szélű folytonosság-megszakadást, a jobb combon, a hajlító-távolító felszín határán, a talpsíktól mért 57-58 cm távolságban, 15 mm-es éles szélű folytonosság-megszakadást, valamint a jobb farpofa alsó-külső részén a talpsíktól mért 75-77 cm magasságban 32 mm-es felszínes folytonosság-megszakadást, a mellkasi lágyrészek többszörös - a hát bal oldalán a VIII-IX. bordák ablakos törésével együtt járó - bevérzését, zúzódását, a hajas fejbőr és a halántékizmok bevérzését, a mellüreg bal oldalán elkent jellegű, a jobb oldalán 400 ml folyékony vér formájában

belső vérzését, a jobb oldali VII-VIII. borda törését, a jobb tüdő felső lebenyének szúrt sérülését, a bal tüdő bordatörésekre visszavezethető ál-szúrt sérülését, a fali mellhártyalemez szakadását, a bordaközi izomzat bevérzését szenvedte el.

A hajas fejbőr bal homlok és halántéki területén, valamint a halántékizmokban elhelyezkedő vérbeszűrődés legfeljebb közepes erejű tompa erőbehatások következményeként keletkezett.

A háton a bal lapocka felső-külső részének vetületében, a gerinc vetületében a talpsíktól mért 108-115 cm és 126-133 cm között, valamint a jobb lapocka külső-alsó részének vetületében és a mellkas jobb oldalán a talpsíktól mért 118-121 cm között közepes erejű tompa erőbehatások érvényesülése igazolható, amelynek következményeként a mellkasi lágyrészekben intenzív, körülírt vérbeszűrődések keletkeztek. A mellkas jobb oldalán, az első hónaljvonalban elhelyezkedő vérbeszűrődés és a VII-VIII. borda törése legalább közepes erejű tompa erőbehatás következményeként alakult ki. A mellkas bal hátsó részén, a talpsíktól 102-131 cm között a lágyrészekben kiterjedt, intenzív vérbeszűrődés alakult ki. A VIII-IX. borda ablakos jelleggel tört, a tört bordák a mellüregbe hatolva a fali mellhártya lemezét átszakítva a tüdő állományának ún. ál-szúrt sérülését eredményezték, amely alapján közepesnél nagyobb erejű tompa erőbehatás érvényesülése igazolható. Önmagában e sérülés életveszélyes állapotot eredményezett. A mellkas/hát lágyrészeinek tompa erőbehatások következményeként keletkezett sérülései adott esetben az I. rendű terhelt sértettre térdelése, a lábának rajta történt megtámasztása eredményeként jöttek létre.

A bal vállon, a talpsíktól 148 cm távolságban elhelyezkedő, éles szélű folytonosságmegszakadás szúrt sérülés bemeneti nyílása, amely az I. rendű terhelt által használt késsel történt szúrás, közepesnél nagyobb erejű erőbehatás során keletkezett. A kés a fali mellhártya lemezét már nem sértette, a mellüreg nem nyílt meg.

A mellkas hátsó részén, a talpsíktól 145 cm-re elhelyezkedő folytonosságmegszakadás ugyancsak az I. rendű terhelt által használt késsel okozott szúrt sérülés bemeneti nyílása, amely legalább közepes erejű erőbehatás során keletkezett. A kés ez esetben a II. és III. borda között hatolt a mellüregbe, a fali és zsigeri mellhártyalemezt sértve, a szúrt csatorna a jobb tüdő felső lebenyében végződött. Önmagában ezen sérülés is életveszélyes állapotot eredményezett.

A jobb comb alsó részén, a hajlító-távolító felszín határán és a hajlító felszínen elhelyezkedő folytonosságmegszakadások a bőr alatti zsírszövetben egymással közlekedtek, ezek az I. rendű terhelt által használt késsel közvetített, legalább közepes erejű erőbehatások következményeként keletkeztek.

A sérülések elhelyezkedése, illetőleg a védekező jellegű sérülések hiánya alapján megállapítható, hogy a fentebb részletezett erőbehatások a hason fekvő helyzetben elhelyezkedő sértettet váratlanul érték.

A sértett természetes alapú, sorsszerű megbetegedései, az általános koszorúverőér elkeményedés, a szívizomzat körülírt hegesedése, a tüdőtágulat, a nyelőcső laphámrákja és a máj zsíros elfajulása a sértett halálának adott időpontban való bekövetkezésével nem áll okozati összefüggésben, ezeknek gyakorlatilag a részoki szerepe is kizárható.

A sértett halálának közvetlen oka vérzéses shock volt, melyhez a mellkasi lágyrészek tompa traumára visszavezethető, kiterjedt zúzódásos jellegű sérülései, valamint a tüdő állományának a tört bordákra visszavezethető ál-szúrt, és az éllel-heggyel bíró eszközre visszavezethető szúrt sérülése vezetett. Idejekorán érkező szakszerű ellátás, folyadékpótlás esetén a halálos eredmény bekövetkezése csaknem teljes biztonsággal elmaradt volna.

A sértett halála időpontjában igen enyhe fokú alkoholos befolyásoltság hatása alatt állt.

Figyelemmel a mellüregben és a szövetek között talált vér mennyiségére, a sérülések elszenvedése és a sértett halála között legalább 1, és legfeljebb 4 óra telhetett el.

II. rendű terhelt elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, beszámíthatóságát érintő személyiségzavarban, tudatzavarban nem szenved és nem szenvedett a cselekmény elkövetésének idejében sem. Képes volt arra, hogy cselekménye következményeit felismerje, és ennek a felismerésnek megfelelő magatartást tanúsítson. A II. rendű terheltnél megállapított személyiségzavar kiegyensúlyozatlan, diszharmonikusan fejlődött személyiség szerkezettel, beilleszkedési és alkalmazkodási nehézségekkel, illetőleg antiszociális vonásokkal jellemezhető. Esetében krónikus alkoholizmus nem volt megállapítható.

Az elhunyt sértett házastársa, magánlaksértés büntette miatt joghatályos magánindítványt terjesztett elő.

A Győri Ítéltábla másodfokú ítéletében a Veszprémi Törvényszék első fokú ítéletében foglalt tényállást mindenben megalapozottnak találta és felülbírálatát az abban foglaltakra alapította. A tényállást pusztán azzal egészítette ki, hogy a terhelt a sértetti ingatlanra 2010. július 16. napján 03.00 órakor mentek be.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt

terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. A jogerős ítélettel szembeni kifogásai lényegében három pontban foglalhatók össze:

a) A terhelt nem értett egyet a jogerős ítélet tényállásában foglaltakkal. Ügyét nem tartotta kellően felderítettnek. Kifogásolta, hogy a másodfokú eljárásban bizonyítási indítványát nem teljesítették.

b) A terhelt kifogásolta, hogy különös visszaesőként marasztalták el, és e körben hivatkozott arra, hogy személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt korábban sohasem ítélték el. Utalt e körben a másodfokú eljárásban készült főügyészi átiratra, amelyben az ügyészség a különös visszaesésre utalás mellőzését indítványozta, mivel az a Btk. 97. §-ára figyelemmel kétszeres értékelést jelentene.

c) Kifogásolta végül a másodfokú ítéletnek azt a megállapítását, hogy vele szemben a különös visszaesésre figyelemmel 2-től 16 évig terjedő szabadságvesztés szabható ki, mivel álláspontja szerint a cselekményeire irányadó büntetési tételkeret 2-től 12 évig terjed.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1379/2013. számú átiratában a II. r. terhelt felülvizsgálati indítványát nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint a terhelt különös visszaesői minőségének megállapítására törvényesen került sor, egyéb felülvizsgálati ok pedig nem állapítható meg, ezért Legfőbb Ügyészség a támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát a Be. 420. §-ának (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen bírálta el.

A nyilvános ülésen a terhelt védője a terhelt felülvizsgálati indítványát fenntartva a jogerős ítélet törvényi szempontok szerinti megvizsgálását kérte. Utalt rá - a személyes tájékozódása alapján -, hogy a terhelt a nyilvános ülés időpontjában már tisztában van egyes körülményekkel, melyek indítványa elkészítésekor számára nem voltak világosak. Tudja, hogy a rablás vagyon elleni bűncselekmény, illetve hogy a büntetési tételkeretet különös visszaesés ténye megemeli.

A legfőbb ügyész képviselője felszólalásában az átiratukban kifejtetteket fenntartotta.

A II. rendű terhelt felszólalásában védőjéhez csatlakozott.

II. A Kúria a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be. 423. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati indítványban megjelölt okból, továbbá a hivatalból vizsgálandó, a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül.

Felülbírálata során hivatalból vizsgálendő ún. abszolút eljárási szabálysértést nem észlelt. Ugyanakkor a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben pedig alaptalannak találta.

Törvényben kizártak a terheltnek mindazok a hivatkozásai és kifogásai, amelyek a tényállás felderítettségével, a bizonyítási indítványok elutasításával, a tényállás mikénti megállapításával kapcsolatosak. A büntetőeljárási törvényben ugyanis a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely csak a törvényben meghatározott okokból megengedett. A Be. 416. §-ában tételesen megjelölt felülvizsgálati okok között egyetlen olyan sem szerepel, amely a tényállás támadását lehetővé tenné. Éppen ellenkezőleg, a Be. 423. §-ának (1) bekezdése kifejezetten előírja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ebből következően érdemi felülvizsgálat tárgyát kizárólag jogkérdések képezhetik, és a jogkérdések elbírálásánál a jogerős határozatban rögzített tényállás a kiindulási pont. Az ott írtakkal ellentétes vagy azokon túlmenő tényhivatkozások nem vehetők figyelembe.

Érdemi elbírálást igényeltek viszont a terheltnek a jogerős ítélettel szembeni azon kifogásai, amelyek az ítélet anyagi jogi helyességét vitatták. A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében ugyanis a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki. E körbe tartozik - még ha téves is - a terheltnek az a hivatkozása, amely a különös visszaesői minőségét vitatta.

A bűncselekmény elbírálásakor hatályos 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 137. §-ának 14. pontja értelmében visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, vagy annak végrehajtását részben felfüggesztették, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el. A 137. § 15. pontja értelmében pedig különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követett el.

E fogalommeghatározásokból következően a különös visszaeső a visszaesők egy meghatározott ismérvek szerinti csoportja, így a különös visszaesést egyetlen korábbi elítélés is megalapozhatja. A terheltnek az a hivatkozása, hogy erőszakos jellegű cselekmény miatt még nem volt büntetve, a különös visszaesés megállapítása szempontjából ugyancsak bír jelentőséggel. A rablás a korábbi Btk.

a 321. §-ában határozza meg, amely a korábbi Btk. XVIII. Fejezetben, tehát a vagyon elleni bűncselekmények között szerepel. A korábbi Btk. 333. §-ának 4. pontja értelmében pedig a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmények a vagyon elleni bűncselekmények. Ennél fogva tehát a rablás elkövetőjének különös visszaesői minőségét a bármely vagyon elleni bűncselekmény miatti korábbi elítélés megalapozhatja.

II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában félreértette az ügye másodfokú elbírálásához benyújtott főügyészi átirat tartalmát, mert abban nem az szerepelt, mint amire hivatkozott. A főügyészség az átiratában ugyanis nem a különös visszaesői minőség megállapításának mellőzését, hanem ennek a ténynek - a megemelt büntetési tételkeretre figyelemmel - a bűnösségi tényezők közül történő mellőzését indítványozta a kétszeres értékelés elkerülése érdekében.

Arra érdemben helyesen hivatkozott a II. rendű terhelt, hogy a másodfokú bíróság ítéletében a reá irányadó büntetési tétel kereteit tévesen jelölte meg. A másodfokú ítélet (7. oldal 2. bekezdés) a különös visszaeső terhelt tekintetében a Btk. 97. § (1) bekezdésére utalással azt rögzíti, hogy 2-16 évig terjedő szabadságvesztés szabható ki vele szemben. A 16 éves felső határ megjelölése elírás vagy téves számítás eredménye, mivel a terheltnek felrögt bűncselekmények közül a legsúlyosabb rablás [korábbi Btk. 321. § (1) bekezdés] büntetési tétele 2-től 8 évig terjedő szabadságvesztés, a 97. § (1) bekezdése alapján különös visszaesővel szemben ez a felével emelkedik vagyis 12 év. Az eset valamennyi körülményét figyelembe véve azonban a Kúria a tételkeret tágitása nélkül kiszabott büntetést arányosnak és semmiképp sem törvénysértően eltúlzottnak tartotta, ezért megváltoztatására alapot nem látott.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványának nem adott helyt és a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot - a Be. 426. §-a alapján - a II. r. terhelte vonatkozó részében hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a terhelt kirendelt védője közreműködésével felmerült bűnügyi költség a Be. 429. § (1) bekezdése értelmében az államot terheli.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e)

vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2013. november 14.

**Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda bíró**

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
NYM